

Tertialrapport 1

Januari-april 2023

Vännäs kommun

Tertialrapport	Datum för beslut: 2023-06-12
Kommunstyrelseförvaltningen	Dnr: 2023/
Beslutsinstans: KF	Giltig till:

Innehållsförteckning

1.	Nuläge	3
2.	Framtidsbedömning	4
3.	Ekonomisk uppföljning	5
4.	Medarbetare – Väsentliga personalförhållanden	7
4.1	<i>NULÄGE</i>	7
4.2	<i>FRAMTIDSBEDÖMNING</i>	9
5.	Räkenskaper	9

1. Nuläge

Säkerhetsläget i Sverige och övriga Europa har allvarligt försämrats sedan Ryssland inledde sitt anfällskrig mot Ukraina i februari 2022. Krigsutbrottet har skapat stora efterverkningar bland annat i form av ökande inflation. Kommunen i samverkan med andra aktörer deltar i återuppbyggnaden av totalförsvaret. Arbetet pågår bland annat med att ta fram en beredskapsplan som innefattar krigsorganisation och krigsplacering av personal. Åtgärder görs löpande för att stärka kommunens IT-och informationssäkerhet.

Arbetslösheten i hela landet är låg. Vännäs uppmätte under perioden arbetslöshet på 3,9 procent, vilket är en rekordlåg nivå. Minskad inflyttning från utlandet och avstannande befolkningstillväxt är några av faktorerna som påverkar en ökande arbetskraftsbrist. Alla förvaltningar märker tilltagande svårigheter att rekrytera och vidtar olika åtgärder. Vård och omsorgsförvaltningen har särskilt stora svårigheter att lösa vikariebehovet inför sommaren. Ett gemensamt arbete har startats upp med att ta fram kompetensförsörjningsplan för hela kommunen. Arbetet handlar om att attrahera och rekrytera men även frågor om förutsättningar, arbetsmiljö, digitalisering och utvecklingsmöjligheter är viktiga delar.

Nedan följer ett urval av viktiga händelser under första tertialen:

- Arbetet pågår med att ta fram Vännäs nya platsvarumärke som ska vara ett verktyg för att locka människor att flytta till Vännäs, rekrytera medarbetare, främja etableringar och få människor att besöka Vännäs. Platsvarumärket kommer kopplas samman med det pågående arbetet med att ta fram nya övergripande mål för kommunen.
- Vård- och omsorgsnämndens förändringsarbete kring köpta platser har gett resultat i form en tydlig minskning av barn placerade i familjehem och på HVB.
- Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om förstärkningar inom elevhälsans kompetenser, som skolsköterska, kurator, skolpsykolog och elevhälsokoordinator. Barn- och utbildningsnämnden har även beslutat om införande av arbetskläder i förskola, anpassad grundskola och fritidshem samt en kultursatsning för att möjliggöra för ideella föreningar att söka ekonomiskt stöd för olika kulturarrangemang.
- Plan- och miljönämnden ser en utveckling med minskat byggande till följd av bland annat ökade byggkostnader och höjda räntor. Samtidigt finns fortsatt ett högt tryck på framtagande av detaljplaner, för att skapa förutsättningar för bostadsområden och lokaler för näringslivet.
- Liljaskolan märker ett minskat söktryck till vuxenutbildningar vilket kan förklaras av den låga arbetslösheten.
- Kommunen har ett tilldelningstal på 31 flyktingar från Ukraina. Hittills har ett 10-tal ukrainier tagits emot, men några har även återvänt till Ukraina.

2. Framtidsbedömning

En hög inflation och ett fortsatt osäkert omvärldsläge gör det svårt att bedöma utvecklingen framåt. SKR skriver följande i cirkulär 23:20 2023: ”Fortsatt hög inflation präglar både världsekonomin och Sverige i år och nästa år. Toppen på inflationen ser ut att ha passerat i flertalet länder inklusive Sverige men den beräknas inte komma ned till centralbankernas inflationsmål förrän i slutet av 2023, eller långt in i 2024. En bidragande orsak till att inflationen i år väntas falla näst intill synkroniserat i många länder, och även Sverige, kommer av att de internationellt satta energipriserna antas blir lägre än för ett år sedan. Den höga inflationen och de snabba räntehöjningarna bidrog till att bromsa efterfrågan i ekonomin i höstas och under sista kvartalet föll svensk BNP. Efter en kort period av normalisering och återhämtning efter pandemin går ekonomin återigen in i en lågkonjunktur i år. I år minskar BNP med 1,0 procent, främst drivet av att både hushållens konsumtion och investeringarna i ekonomin faller.”

Kommunen vill särskilt lyfta följande framtidsutmaningar:

- Det säkerhetspolitiska läget gör att kommunens arbete med att bygga upp totalförsvaret och ytterligare stärka kris- och krigsberedskap behöver fortsätta. Det handlar bland annat om att ta fram ny risk- och sårbarhetsanalys samt att planera för beredskapslager för bränsle, livsmedel, läkemedel, skyddsutrustning etc. Arbetet med att stärka kommunens it- och informationssäkerhet behöver ges fortsatt prioritet.
- Arbetsförmedlingen bedömer att den låga arbetslösheten kommer ligga kvar under hela 2023 trots inflation och inledande lågkonjunktur. Kompetensförsörjning väntas under de kommande åren bli en allt större utmaning för kommunen. Svårigheterna att rekrytera medarbetare med rätt kompetens riskerar få negativa följder för arbetsmiljö, sjukfrånvaro och förutsättningarna att utföra uppdragen.
- Från 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, samt att arbetspass ska följas av dygnsvila. Vård- och omsorgsverksamheterna kommer behöva genomföra förändringar i scheman som riskerar att medföra ökade personalkostnader.
- Omställningen till Nära vård fortsätter. Vård- och omsorgs förebyggande arbete behöver prioriteras för att motverka ökat behov av hemtjänst och hemsjukvård.
- Förbättrad kvalitet och ökad måluppfyllelse för barn och elever är en kärnfråga för barn- och utbildningsnämnden. Resultaten har generellt blivit bättre inom flera områden, men för att fortsätta den trenden behövs fortsatt fokus på närvarofrämjande insatser, psykisk hälsa, likvärdiga resultat för pojkar och flickor och insatser för barn i behov av särskilt stöd.
- Arbetet med att utveckla arbetssätt med stöd av digitalisering behöver fortsätta. Det handlar både om att kunna möta förväntningar från medborgare, näringsliv men även att utveckla och förbättra administrativa processer, exempelvis genom automation.

- Den stora efterfrågan på tomter gör att fler nya bostadsområden kommer behöva tas fram löpande under åren framåt.
- På den regionala arbetsmarknaden är det fortsatt hög efterfrågan på Liljaskolans utbildningar och program. Skolan följer utvecklingen och ser över möjligheterna att möta ökad efterfrågan inom vissa branscher.

3. Ekonomisk uppföljning

Kommunfullmäktige har fastställt ett antal övergripande mål uppdelade i fyra perspektiv; medarbetare, samhällsutveckling, medborgare och ekonomi. Målen följs upp i årsredovisningen. I samband med delårsbokslut i augusti ges en preliminär bedömning om målen kommer uppnås eller inte. En uppföljning av volymutvecklingen inom olika områden redovisas i bilaga. För ekonomistyrningsprinciper hänvisas till senaste årsredovisning. Tertiäl-rapporten har fokus på fullmäktigemålet om en ekonomi med nämnder i balans och medarbetarperspektivet. Koncernbolagen ingår inte i förvaltningsberättelsen utan redovisas enligt egen uppföljning.

Kommunen redovisade ett överskott på 2,3 mkr vilket också motsvarar årsprognosen. Målet om att nämnderna ska ha en budget i balans vid årets slut förväntas uppnås. Nämnderna redovisade tillsammans ett överskott för perioden på 6,2 mkr medan årsprognosen indikerar ett överskott på 2,3 mkr. Resultatet som andel av skatter och bidrag förväntas överstiga den 1 procent som budgeterats.

Vännäs kommun	Ack budget apr-23	Ack utfall apr-23	Ack avvikelse apr-23	Budget 2023	Prognos 2023	Prognos avvikelse 2023
Kommunstyrelsen	-33,4	-29,6	3,7	-97,7	-97,7	0,0
Varav resultatenhet Vännäs net	0,5	1,4	0,9	0,2	0,2	0,0
Varav resultatenheter VA och renhållning	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Plan- och miljönämnden	-4,9	-3,7	1,2	-14,3	-14,3	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-76,4	-78,0	-1,6	-240,1	-240,0	0,1
Liljaskolans styrelse	-4,3	-4,7	-0,3	1,6	1,8	0,2
Barn- och utbildningsnämnden	-100,7	-97,6	3,1	-303,7	-301,7	2,0
Finansen	205,2	201,4	-3,8	661,3	661,3	0,0
Summa	-14,5	-12,2	2,3	7,1	9,4	2,3

Nedan följer en kort sammanfattning av respektive nämnds ekonomi. Respektive nämnds rapport redovisas i egen bilaga.

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 3,7 mkr. Överskottet berodde på en utnyttjad buffert på 1,2 mkr och till övriga delar på vakanser och föräldraledigheter inom kommunstyrelsens avdelningar. Extern IT redovisade ett överskott för perioden på 0,9 mkr till följd av ökade volymer och lägre personalkostnader. Prognosen för kommunstyrelsen är en budget i balans. Ökade kostnader för införande av nytt ekonomisystem, kollektivtrafik och livsmedelskostnader möts av motsvarande överskott inom politisk ledning.

Plan- och miljönämnden uppvisade ett överskott på 1,2 mkr. Överskottet berodde på outnyttjade medel för digitaliseringsarbetet. Miljö- och byggavdelningen har vakanser men som planeras vara bemannade från juni. Prognosen är en budget i balans.

Vård- och omsorgsnämnden redovisade ett underskott på 1,6 mkr. Underskottet berodde på ökade kostnader för enskilda ärenden samt att planerade effektiviseringsåtgärder inom LSS-området inte nått effekt för perioden. Nettokostnaderna ökade med 1,7 mkr eller 2,2 procent mellan 2022 och 2023. Den låga kostnadsökningstakten mellan åren berodde på lägre kostnader för placeringar inom IFO. Vård- och omsorgsnämnden förväntas lämna en budget i balans vid året slut. Kostnadsökningar för bland annat sommarbemanningen och initiala kostnader för äldreomsorgen möts av ett icke budgeterat statsbidrag på 3,9 mkr. Kostnader för heltidsresan uppgick till 0,8 mkr för perioden och förväntas vid årets slut uppgå till 2,6 mkr.

Liljaskolans styrelse uppvisade ett underskott på 0,3 mkr. Underskottet berodde på minskade statsbidrag inom VUX-området samt högre kostnader för köp av elevplatser på yrkesvux. Prognosen är ett överskott på 0,2 mkr utöver resultatkravet. Överskottet beror främst på ökade tillfälliga statsbidrag.

Barn- och utbildningsnämnden redovisade ett överskott på 3,1 mkr. Överskottet förklaras av vakanser och brist på vikarier inom flera områden vilket motsvarade 1,7 mkr. Vidare bidrog ökade intäkter för barnomsorgsavgifter på 0,4 mkr och lägre kostnader för gymnasieplatser och skolskjuts på 0,3 mkr. Prognosen är ett överskott på 2 mkr. Förskolan förväntas bidra med 1,3 mkr utifrån vakanser och ökade barnomsorgsavgifter. Vidare bidrar vakanser för pedagogiska handledare samt utökning av tjänster för skolpsykolog, kurator och specialpedagoger som tillsätts i höst med 0,7 mkr.

Finansen redovisade ett underskott på 3,8 mkr. Underskottet för perioden berodde främst på en periodiseringseffekt på 5 mkr för finansiella kostnader avseende avsättningen till pensioner. Avvikelsen för finansiella kostnader beräknas till ca 2 mkr på helår. Orealiserade vinster inom fondförvaltningen påverkade positivt med 2,6 mkr. Prognosen är en budget i balans.

Flertalet av årets planerade investeringar kan inte startas innan försommaren vilket gör att utfallet av årets investeringar är lågt. Därför utgår investeringsredovisningen för tertial 1.

4. Medarbetare – Väsentliga personalförhållanden

4.1 NULÄGE

Under första tertialen har det hållits en ledardag med kompetensförsörjning i fokus. Cheferna har genomfört resultat- och utvecklingssamtal med sina medarbetare och löneöversynsförhandlingar har genomförts med samtliga fackförbund.

Ett utvecklingsarbete pågår kring onboarding av nya medarbetare. Som en del i processen har en digital introduktion införts för nya medarbetare.

Jämställda arbetsplatser

Kommunen hade totalt 1043 medarbetare anställda per april 2023, en minskning med 14 personer jämfört med samma tid förra året. Andelen heltidsanställda kvinnor hade ökat med 4,3 procentenheter. Andelen heltidsanställda män hade ökat med 2,4 procentenheter. Andelen heltidsanställda i Vännäs kommun hade ökat med 3,8 procentenheter. Lägst andel heltidsanställda (51,6%) fanns inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Förvaltning	Kvinnor %		Män %		Totalt %	
	Heltid	jmf 2022	Heltid	jmf 2022	Heltid	jmf 2022
Barn- och utbildningsförv	85,4	2,0	75,5	-9,7	84,0	0,4
Kommunstyrelseförvaltningen	85,4	-0,7	95,6	4,1	89,0	0,9
Liljaförvaltningen	84,7	4,7	87,1	0,9	86,0	2,8
Vård- och omsorgsförv	48,7	6,9	61,4	9,4	51,6	7,5
Totalt	69,3	4,3	76,3	2,4	71,0	3,8

Tabell: Andel heltidsanställda kvinnor och män T1 2023 jmf 2022.

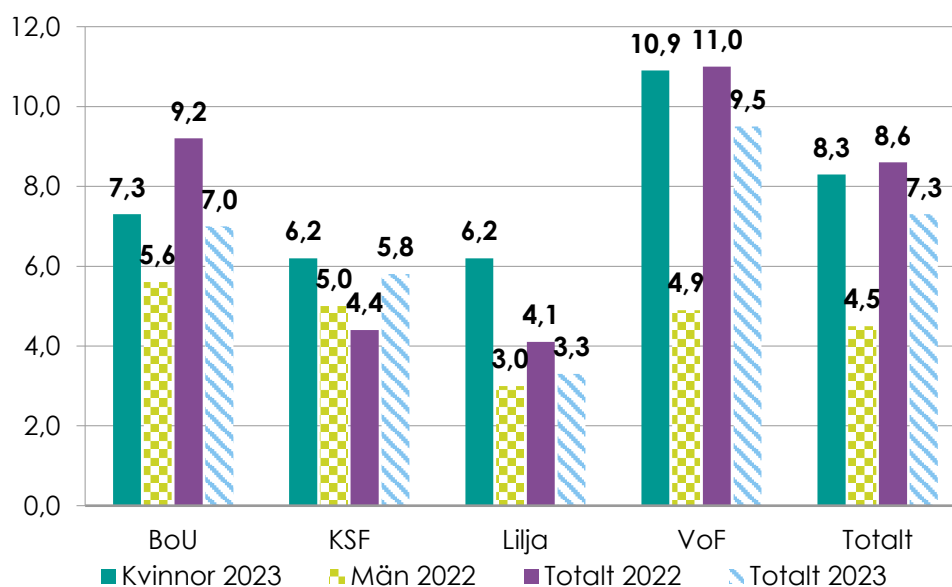
Det övergripande målet att 70 % av kommunens tillsvidareanställda kvinnor ska ha en heltidsanställning har ej ännu uppnåtts men en höjning har skett med 4,3 procentenheter och hamnar med den uppgången nära målet. Olika aktiviteter har genomförts för att öka antalet medarbetare inom äldreomsorgen som arbetar heltid.

Sjukfrånvaro

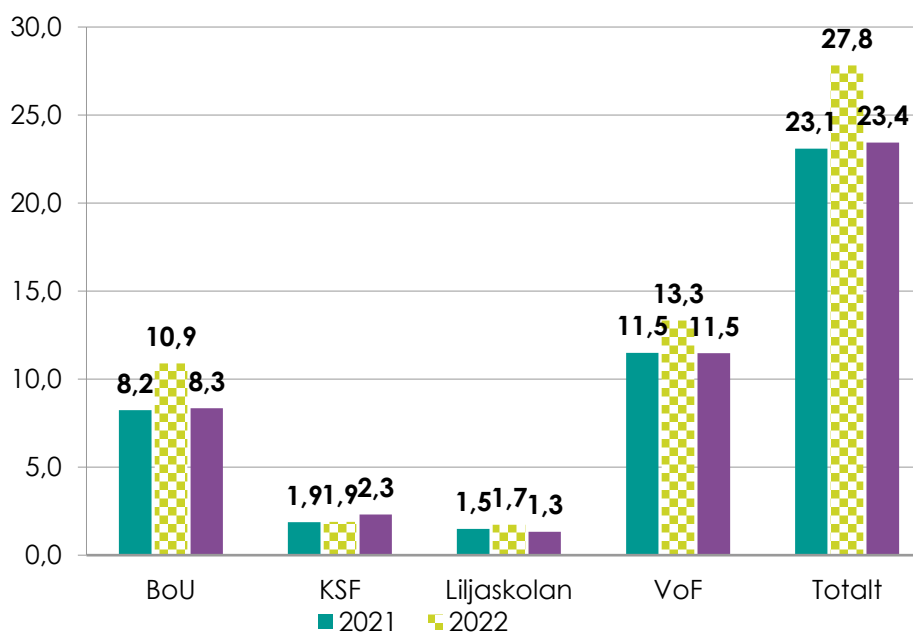
Den totala sjukfrånvaron var 7,3 %, en minskning med 1,3 procentenheter jämfört med samma period år 2022. De två stora förvaltningarna har inte uppnått kommunens mål om högst 7 procent frånvaro. Orsak till frånvaron domineras som tidigare av fysiska sjukdomar, följt av återkommande luftvägsinfektioner och psykisk ohälsa.

Kvinnors sjukfrånvaro var högre än mäns inom alla förvaltningar. Högst sjukfrånvaro hade medarbetare inom i vård- och omsorgsförvaltningen. Vid beräkning av sjukfrånvarotimmar omvandlade till årsarbeten har det skett en sänkning jämfört med samma tid 2022 och är nu tillbaka på motsvarande nivåer som för tertial 2021.

Sjukfrånvaro per förvaltning, 2023 tertial 1

Sjukfrånvarotimmar omvandlade till årsarbeten 2021-2023, tertial 1

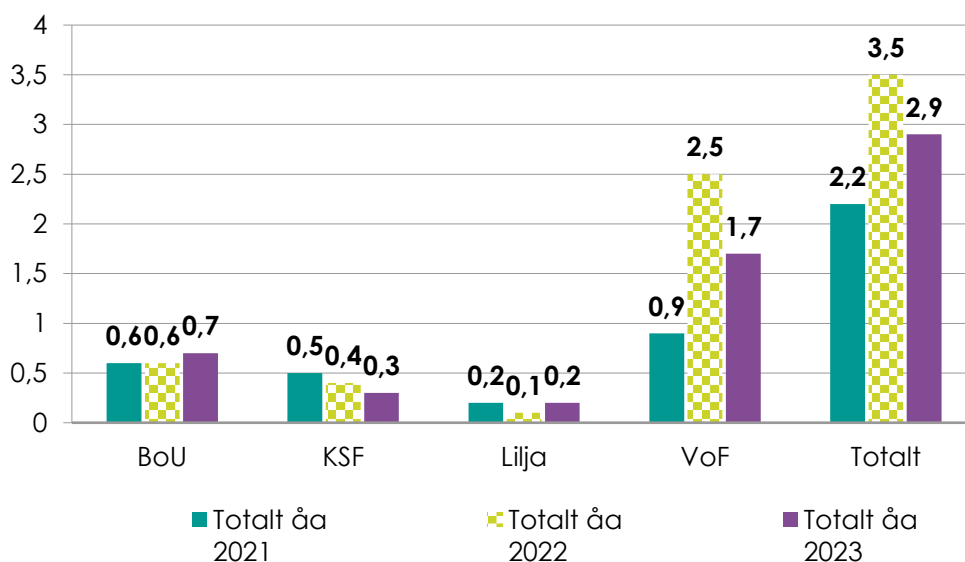

Mertid och overtid

Mer- och overtid har minskat under perioden med 0,6 årsarbeten jämfört med förra året och ligger nära resultatet vid samma tidpunkt för 2022. Minskningen har i huvudsak skett inom vård- och omsorgsförvaltningen.

Mer- och övertidstimmar omvandlade till årsarbeten 2021-2023 tertial 1

4.2 FRAMTIDSBEDÖMNING

Kompetensförsörjning väntas bli en stor och ökande utmaning under kommande år bland annat kopplat till arbetskraftsbrist och stora pensionsavgångar.

En utmaning är att hantera medarbetares hälsa och möjlighet till återhämtning i arbetet men även rekrytering av semestervikarier för att lägga ut lagstadgad semester.

5. Räkenskaper

Resultaträkning (Mkr)	Kommun				
	Utfall 202304	Utfall 202204	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 202212
Verksamhetens intäkter	85,1	90,3	253,7	253,7	278,5
Verksamhetens kostnader	-321,4	-312,4	-921,0	-918,7	-898,7
Avskrivningar	-12,4	-10,5	-26,9	-26,9	-34,3
Verksamhetens nettokostnader	-248,7	-232,6	-694,1	-691,8	-654,4
Skatteintäkter	163,5	155,4	487,7	487,7	469,2
Generella statsbidrag/utjämn.	79,4	79,8	227,1	227,1	235,9
Verksamhetens resultat	-5,9	2,6	20,6	22,9	50,7
Finansiella intäkter	1,1	1,3			3,0
Finansiella kostnader	-7,5	-8,0	-13,4	-13,4	-19,2
Resultat efter finansiella poster	-12,2	-4,2	7,1	9,4	34,4
Extraordinära poster (netto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-12,2	-4,2	7,1	9,4	34,4

Balansräkning	Kommunen	
	202304	2022
Miljoner kronor		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader, tekniska anläggningar**	624,8	633,7
Maskiner och inventarier	45,9	46,9
Finansiella anläggningstillgångar	91,4	91,4
Summa anläggningstillgångar	762,1	772,1
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Förråd mm	21,8	21,8
Fordringar	146,4	140,1
Kortfristiga placeringar	80,4	77,7
Kassa, bank	128,7	98,3
Summa omsättningstillgångar	377,3	337,9
Summa tillgångar	1139,4	1110,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital**		
Årets resultat	-12,2	34,4
Resultatutjämningsreserv	34,2	34,2
Övrigt eget kapital	357,9	323,5
Summa eget kapital	379,9	392,1
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förligheter	104,6	87,8
Andra avsättningar	6,1	6,1
Skulder		
Långfristiga skulder	440,0	443,1
Kortfristiga skulder	208,7	180,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1139,4	1110,0